

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: **1/ M. K.**, bývajúca v L., **2/ Doc. Ing. P. K. CSc.**, bývajúci v L., **3/ Ing. B. K.**, bývajúca v L., v dovolacom konaní všetci zastúpení JUDr. P. V., advokátom, so sídlom v L. proti žalovanému: **I., a.s.**, so sídlom v K., v dovolacom konaní zastúpené JUDr. V. V., advokátom so sídlom v K., **o vydanie veci**, vedenej na Okresnom súde v Liptovskom Mikuláši pod sp. zn. 9 C 115/91, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 11.novembra 2008 sp. zn. 8 Co 240/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcov **o d m i e t a .**

Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ sú povinní nahradiť žalovanému spoločne a nerozdielne trovy dovolacieho konania v sume 328,88 € k rukám JUDr. V. V., advokáta so sídlom K., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom z 20. mája 2008 č.k. 9 C 115/1991-769 v spojení s doplnčacím rozsudkom z 20. mája 2008 č.k. 9 C 115/1991-779 zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali vydania nehnuteľností v kat. úz. L. M., rodinného domu č. X. spolu so zastavaným stavebným pozemkom parc. KN č. X. v kat. úz. L. H., zapísaných na LV č. X. a ktorou sa domáhali, aby žalovaný uzavrel s nimi dohodu o vydaní vecí do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia a rozhodol o trovách konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že právny predchodca žalobcov ako oprávnená osoba v zmysle § 3 ods. 2 písm. c/ zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách vyzval povinnú osobu v lehote uvedenej v ustanovení § 5 ods. 2 tohto zákona na vydanie uvedených nehnuteľností, ktoré prešli na štát na základe kúpnej zmluvy z X. Pri skúmaní, či táto kúpna zmluva bola uzavretá v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok (§ 6 ods. 1 písm. g/ zákona č. 87/1991 Zb.) postupoval v

zmysle intencií zrušujúceho uznesenia krajského súdu a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 31. mája 2004 sp. zn. 2 Cdo/167/03. Po doplnení dokazovania dospel k záveru, že táto kúpna zmluva nebola uzavretá v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok (§ 6 ods. 1 písm. g/ zákona č. 87/1991 Zb.). Z okolností daného prípadu totiž usúdil, že vlastníci nehnuteľnosti (P. K. a M. K. rodičia pôvodného žalobcu) prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy urobili z vlastnej vôle, ktorej motívom neboli okolnosti vyvolané stavom tiesne. Hlavnou pohnútkou pre predaj nehnuteľnosti bola skutočnosť, že objekt bol pre nich veľký a vzhľadom na rozpory so svojim jediným synom nemali záujem zachovať nehnuteľnosť pre neho, resp. pre jeho deti. Rovnako, obsahom zmluvy neboli dojednania, ktorými by bola porušená ekvivalentnosť vzájomných zmluvných plnení. Skutočne vyplatená cena bola len o 14 % nižšia ako doplneným dokazovaním zistená časová reprodukčná cena ku dňu uzavretia kúpnej zmluvy. Navyše, predávajúci P. K. a M. K. ďalších 5 mesiacov od uzavretia zmluvy nehnuteľnosť užívali bez platenia nájomného a okrem toho mali aj naďalej príjem z prenájmu obchodných priestorov v dome. Neboli tak naplnené predpoklady pre vydanie veci v zmysle § 6 ods. 1 písm. g/ zákona č. 87/1991 Zb. O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 11.novembra 2008 sp. zn. 8 Co 240/2008 rozsudok okresného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom potvrdil a rozhodol o trovách odvolacieho konania. Stotožnil sa v celom rozsahu so skutkovými závermi urobenými súdom prvého stupňa po doplnení dokazovania a naň nadväzujúcimi právnymi závermi. Aj podľa jeho názoru žalobcovia v konaní nepreukázali, že by ich právní predchodcovia uzavreli kúpnu zmluvu v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. Rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým žalobu zamietol, považoval preto za vecne správne.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali včas dovolanie žalobcovia. Navrhli rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V súvislosti s prípustnosťou dovolania citovali viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, resp. Ústavného súdu SR, ktoré sa zaoberali výkladom ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., resp. výkladom práva na spravodlivý proces. Vo vzťahu k prejednávanej veci uviedli, že sudy nižších stupňov ich poškodili v ich právach, priklonením sa k reštriktívnemu poňatiu ustanovenia § 6 ods. 1 písm. g/ reštitučného zákona. Vytýkali súdom nižších stupňov, že v otázke tiesne nebrali vôbec do úvahy výpovede svedkov vypočutých v tomto konaní ako napr. svedka J. R., V. P., E. H., O. H.. Prípustnosť dovolania vyvodzovali aj z ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p., keď boli

toho názoru, že odvolací súd otázku existencie tiesne neposúdil aj s ohľadom na ďalšie žalobcami tvrdené okolnosti, čím nepostupoval v intenciách rozhodnutia najvyššieho súdu. Súdny nižších stupňov, napriek právnemu názoru najvyššieho súdu, nestanovili ani časovú reprodukčnú cenu nehnuteľnosti ku dňu uzavretia právneho úkonu, ktorá zodpovedá predpokladaným nákladom na vybudovanie domu. Nerešpektovali žalobcami navrhnutú požiadavku vykonať znalecké dokazovanie príslušným ústavom. Dovolanie odôvodnili tiež tým, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcov uviedol, že súdy nižších stupňov sa neodchýlili od právneho názoru vysloveného dovolacím súdom. Stav tiesne posudzovali v intenciách názoru dovolacieho súdu a neskúmali ho iba z hľadiska vyhrážky ako to tvrdia žalobcovia, ktorí opätovne iba vo všeobecnej rovine argumentujú existenciu tiesne. Súdny nižších stupňov sa riadne a dostatočne vysporiadali so všetkými tvrdeniami, ktoré žalobcovia uvádzajú v dovolaní, včítane výpovedí žalobcami označených svedkov. Navrhol preto dovolanie žalobcov zamietnuť a priznať mu trovy dovolacieho konania, ktoré vyčíslil sumou 328,88 Eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas osobami oprávnenými na tento opravný prostriedok, skúmal najskôr jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, a preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku upravujú ustanovenia § 238 O.s.p.

Dovolanie je zásadne prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku

svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Žalobcovia prípustnosť dovolania vyvodzovali (okrem iného) z ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p.. Odvolaciemu súdu vytýkali, že otázku tiesne neposúdil so všetkých právne významných hľadísk, resp. že v rámci skúmania nápadne nevýhodných podmienok nestanovil časovú reprodukčnú cenu nehnuteľnosti a teda, že nepostupoval v intenciách právneho názoru vysloveného v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu.

Ustanovenie § 238 ods. 2 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu za predpokladu, že odvolací súd sa odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, ktorý vyslovil v danej veci. Základným predpokladom prípustnosti dovolania podľa tohto zákonného ustanovenia je, že dovolací súd vo svojom zrušujúcom rozsudku uvedie právny názor na otázku dôvodnosti, prípadne nedôvodnosti žaloby a že odvolací súd sa od tohto záväzného právneho názoru dovolacieho súdu odchýli.

V posudzovanej veci z obsahu zrušujúceho rozsudku Najvyššieho súdu SR z 31. mája 2004 sp. zn. 2 Cdo/167/03 vyplýva, že dovolací súd rozsudok krajského súdu považoval za nesprávny z dôvodu, že odvolací súd neposudzoval otázku existencie tiesne zo všetkých právne významných hľadísk (neprihliadol ku všetkým konkrétnym okolnostiam daného prípadu) a že v otázke posúdenia nápadne nevýhodných podmienok vychádzal nesprávne z ocenenia nehnuteľnosti vykonanej znalcom podľa vyhláška č. 47/1969 Zb., hoci táto sa na daný prípad nevzťahovala (správne mal hodnotu nehnuteľnosti stanoviť ako časovú reprodukčnú cenu ku dňu uzavretia právneho úkonu, ktorá zodpovedá predpokladaným nákladom na vybudovanie domu k stanovenému dňu po odpočítaní opotrebenia stavby vekom). Záväzný právny názor smerujúci k vyriešeniu otázky (ne)dôvodnosti žalobou uplatneného nároku však dovolací súd v tomto rozhodnutí nevyslovil. Ak preto odvolací súd vydal ďalší rozsudok, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, nešlo o rozhodnutie, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odvolací súd dospel k právnomu záveru po doplnení dokazovania samostatne). Dovolanie proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu preto podľa tohto zákonného ustanovenia nie je prípustné.

Navyše treba dodať, že odvolací súd (rovnako aj súd prvého stupňa) po zrušujúcom rozhodnutí najvyššieho súdu posudzoval otázku existencie tiesne nielen z hľadiska vyhrážky právneho predchodcu žalovaného voči rodičom pôvodného žalobcu, že ak predmetný objekt nepredajú, bude im vyvlastnený, ale aj z ďalších v rozhodnutí dovolacieho súdu uvedených hľadísk, pričom prihliadol aj na okolnosti, ktoré vyšli v konaní najavo. Rovnako, pri skúmaní nápadne nevýhodných podmienok vychádzal z časovej reprodukčnej hodnoty nehnuteľnosti stanovenej znalkyňou Ing. J. K., pričom prihliadol i na ďalšie okolnosti prípadu. Neopodstatnená je preto námietka žalobcov, že odvolací súd nepostupoval v intenciách právneho názoru vysloveného v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu.

Keďže v danom prípade nejde o zmeňujúci rozsudok vo veci samej a ani o potvrdzujúci rozsudok, v ktorom by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, dovolanie proti tomuto rozsudku nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 1 a 3 O.s.p.

Vzhľadom na to, že Občiansky súdny poriadok pripúšťa možnosť podať dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodov uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., dovolací súd z úradnej povinnosti skúmal, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu netrpí niektorou z väd uvedených v predmetnom zákonom ustanovení, t.j., či v prejednávanvej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nedostatok návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom. Existenciu väd podľa § 237 O.s.p. dovolací súd však nezistil.

Za nedôvodnú považoval námietku dovolateľov o odňatí možnosti konať pred súdom, ktoré malo spočívať v nevykonaní nimi navrhnutého dôkazu. Nevykonanie všetkých účastníkom navrhnutých dôkazov nie je odňatím možnosti konať pred súdom, pretože v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 veta druhá O.s.p. je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná.

Pokiaľ žalobcovia v dovolaní poukazovali na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, resp. Ústavného súdu SR, ktoré sa zaoberali výkladom ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., resp. výkladom práva na spravodlivý proces treba uviesť, že v posudzovanej veci ani o jeden z uvedených prípadov nejde. Napokon, ani samotní žalobcovia v dovolaní neuviedli (okrem nevykovaní nimi navrhnutého dôkazu), v čom konkrétne malo spočívať odňatie možnosti konať pred súdom.

Za nenáležité treba označiť aj tvrdenie žalobcov, že odvolací súd vôbec nebral do úvahy výpovede označených svedkov. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu totiž vyplýva, že sa výpoveďami týchto svedkov zaoberal, avšak dospel k záveru, že z nich nemožno vyvodiť existenciu tiesne u právnych predchodcov pôvodného žalobcu v čase uzavretia kúpnej zmluvy.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania žalobcov podľa § 237 O.s.p. a dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky opravný prostriedok žalobcov preto odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 O.s.p.) bez toho, aby sa zaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Žalovaný mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov konania proti žalobcom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 4 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). V dovolacom konaní žalovanému vznikli trovy v súvislosti s odmenou za právne služby poskytnuté advokátom. Odmena patrí za jeden úkon právnej služby a činí sumu 270,53 Eur. K tomu je potrebné pripočítať režijný paušál v rozsahu jednej stotiny výpočtového základu a 19% DPH. Celkove vznikli žalovanému trovy v sume 328,88 Eur, ktoré sú žalobcovia povinní zaplatiť na účet advokáta žalovaného (§ 149 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. apríla 2010

JUDr. Ladislav Górasz, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Daniela Pekajová